27 Ιανουαρίου 2026

Η ζωή και το έργο του Ιεραποστόλου π. Κοσμά Γρηγοριάτη (1942 – 27/1/1989)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

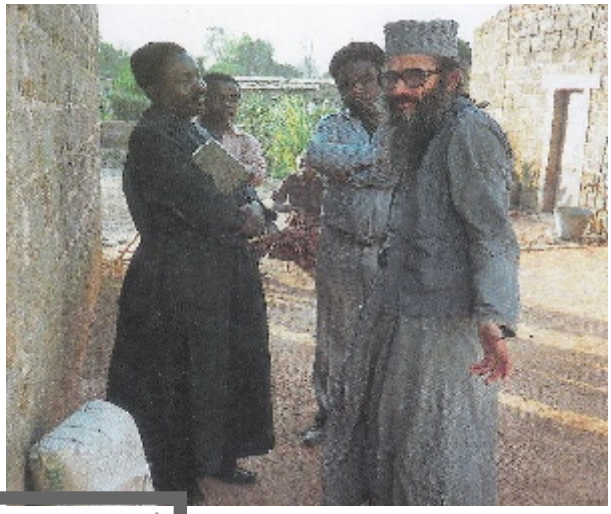

Image not found or type unknown

Στις 1 Απριλίου 1942 στα χρόνια της γερμανικής κατοχής, στο χωριό Θεοδόσια του Κιλκίς γεννιέται ο πρωτότοκος υιός του κ. Δημήτρη και της κ. Δέσποινας Ασλανίδη, ο Ιωάννης. Λόγω της πολιτικής αστάθειας των χρόνων εκείνων, η οικογένεια Άσλανίδη φεύγει από το χωριό και εγκαθίσταται μόνιμα το 1947 στον συνοικισμό Σταυρούπολη της Θεσσαλονίκης. Ένα χρόνο μετά ο Ιωάννης άρχισε να πηγαίνει σχολείο. Το 1954 τελειώνει το Δημοτικό Σχολείο και στρέφεται προς τις τέχνες για να βοηθήσει τη δοκιμασμένη απ’ τη φτώχεια πολύτεκνη οικογένειά του.

Το 1960 αποφοίτησε από το τμήμα εργοδηγών ηλεκτρολόγων του Ευκλείδη. Την

περίοδο αύτή παρακολουθεί Κατηχητικά μαθήματα στη Χριστιανική Ένωση Εργαζομένων Νέων Θεσσαλονίκης. Έτσι διαμορφώνεται σιγά-σιγά ή προσωπικότητά του. Στα 18 του χρόνια ένιωσε το πρώτο σκίρτημα για την Εξωτερική Ιεραποστολή σε μία από τις διαλέξεις του λαϊκού τότε, σήμερα δε Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστάσιου Γιαννουλάτου. Από τα χρόνια εκείνα άρχισε να αλληλογραφεί με τον πρωτοπόρο φλογερό Ιεραπόστολο π. Χρυσόστομο Παπασαραντόπουλο. Το 1962 κατατάσσεται στο Πολεμικό Ναυτικό και υπηρετεί τη θητεία του με τον βαθμό του Αρχικελευστού στις τορπιλακάτους. Τότε ακριβώς συνδέεται με την Ιεραποστολική Αδελφότητα Ο ΣΤΑΥΡΟΣ του π. Αυγουστίνου, σημερινού Επίσκοπου Φλωρίνης.

Μετά την στρατιωτική του θητεία με συγκατάθεση και των γονέων του μένει για εννιά ολόκληρα χρόνια στην Αδελφότητα του Σταυρού σαν μέλος της. Όλα αυτά τα χρόνια εργάζεται Ιεραποστολικά ως υπεύθυνος του τυπογραφείου της Αδελφότητας. Παράλληλα παρακολουθεί μαθήματα στο επτατάξιο Νυκτερινό Γυμνάσιο Πειραιώς και αποφοιτεί το 1970. ‘Όταν ο π. Αυγουστίνος γίνεται Μητροπολίτης Φλωρίνης ανεβαίνει μαζί του στην Φλώρινα. Νέοι αγώνες τον περιμένουν. Οργανώνει, από εθελοντές φοιτητές, συνεργεία, για την ανοικοδόμηση ευαγών ιδρυμάτων της Ιεράς Μητροπόλεως. Πρωτοστατεί στο κτίσιμο τού συνοικισμού των νεοφώτιστων Αθίγγανων, πού κατηχήθηκαν και βαπτίσθηκαν ομαδικά από τον π. Αυγουστίνο. Σαν εργοδηγός βοήθησε στην ανέγερση Ιερών Ναών, ενοριακών κέντρων, γηροκομείου, ορφανοτροφείου, τον Οίκο Μακεδονικής χειροτεχνίας, όλα στην επαρχία της Ι. Μ. Φλωρίνης.

Με τα εθελοντικά συνεργεία, ανύψωσε τεράστιους Σταυρούς, όπως αυτός πού υψώνεται στην πόλη της Φλώρινας, στο ύψωμα 1020. Έργα του επίσης είναι το Πνευματικό Κέντρο στις Λεύκες της Πάρου και άλλα δύο ιδρύματα στην Αθήνα.Το 1974 παίρνει το πτυχίο τού Καλού Σαμαρείτου του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και συγχρόνως εγγράφεται στη Ριζάρειο Ανωτέρα Ιερατική Σχολή Αθηνών με σκοπό να προετοιμαστεί για το Ιερατικό στάδιο.Ένα χρόνο μετά διακόπτει τις σπουδές του και σε ηλικία 33 ετών έφυγε για το Ζαΐρ, μαζί με τον Ιεραπόστολο π. Αμφιλόχιο Τσούκο, υπεύθυνο τότε τού Ιεραποστολικού Κλιμακίου Κολουέζι. Κατά την δεκατετράμηνη παραμονή του στο Ζαΐρ έκτισε με υποτυπώδη μέσα και με ανειδίκευτους ιθαγενείς εργάτες δέκα Ιερούς Ναούς, στην επαρχία Σάμπα.Επιστρέφοντας στην Ελλάδα τελειώνει τις σπουδές του στη Ριζάρειο και παίρνει το πτυχίο της Σχολής το 1977.

Image not found or type unknown

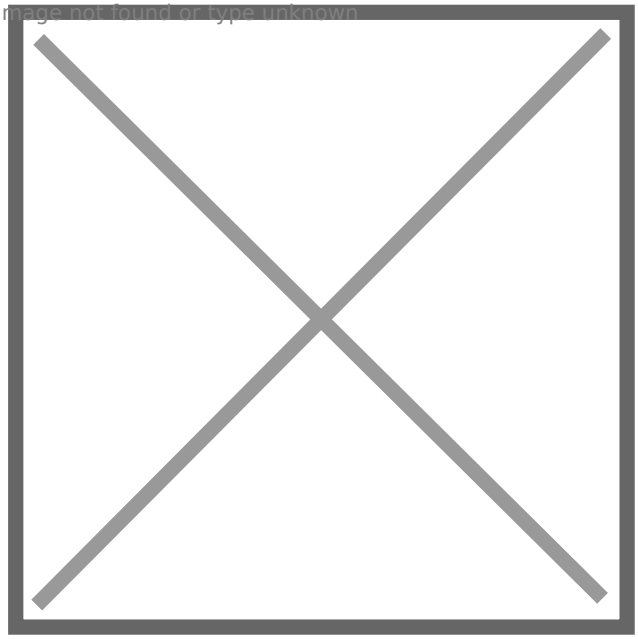

Η χειροτονία του π. Κοσμά σε διάκονο στην Ιερά Μονή Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους

Ο Καθηγούμενος της Ιεράς Κοινοβιακής Μονής τού Οσίου Γρηγορίου Αρχιμ. π. Γεώργιος Καψάνης, τρεις μέρες μετά τον θάνατο του π. Κοσμά θυμάται και γράφει. .. «Τον Δεκέμβριο του 1977, ήλθε στην Μονή μας, κατόπιν συστάσεως διακριτικών και σεβαστών Αγιορειτών Γερόντων, προκειμένου να εγκαταβιώσει σ’ αυτήν, για ένα διάστημα, να γίνει μοναχός και εν συνεχεία, με την ευλογία, καθοδήγηση και συμπαράσταση της Μονής, να συνεχίσει το ιεραποστολικό του έργο. Μετά ετήσια περίπου δοκιμασία, κατά την όποία έδωσε δείγματα αυστηράς ασκήσεως και αγάπης προς τον μοναχικόν αγώνα, εκάρη μικρόσχημος μοναχός και έλαβε το όνομα Κοσμάς, για νά έχει τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό προστάτη και οδηγό στην ζωή του.»

Εν συνεχεία χειροτονήθηκε, από τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Ροδοστόλου κ. Χρυσόστομο, διάκονος και πρεσβύτερος και αναχώρησε για το Ζαΐρ. Μεγάλοι αγώνες τον ανέμεναν εκεί: Η ανέγερση Ι. Ναών, η Κατήχηση και το Κήρυγμα προς τούς Αφρικανούς Αδελφούς και οι βαπτίσεις πολλών εξ αυτών (βάπτισε περί τούς 15.000 Αφρικανούς), η οργάνωση μεγάλου αγροκτήματος (3.000 στρεμμάτων) και ζωοτροφείου, για την προσφορά τροφής στους ιερείς, στους πτωχούς Ορθοδόξους, αλλά και στους μη Ορθοδόξους, λεπρούς και φυλακισμένους. Ποιός μπορεί να διηγηθεί τούς αμέτρητους κόπους και αγώνες του, για την επιτέλεση τού ευρύτατου αποστολικού, ποιμαντικού και κοινωνικού του έργου;

Image not found or type unknown

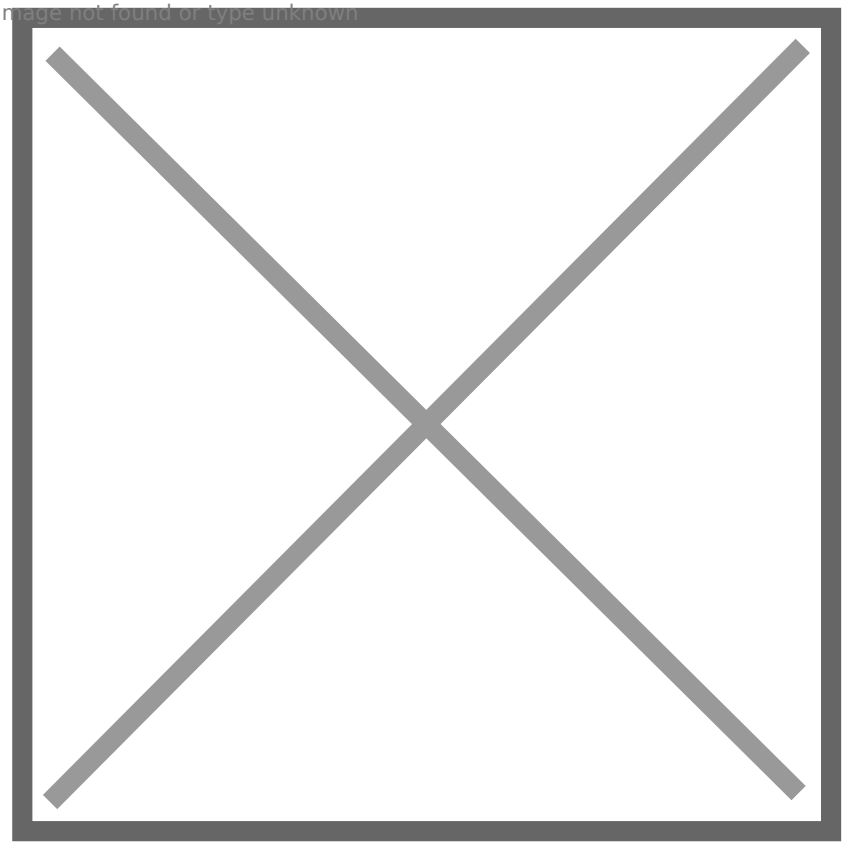

Ομαδικές βαπτίσεις από τον μακαριστό ιεραπόστολο του Ζαϊρ π. Κοσμά Γρηγοριάτη

Κατά την τελευταία επίσκεψή του στο Άγιο Όρος, τον Ιούνιο 1988, ήταν πολύ καταβεβλημένος. Κάθε δύο η τρία χρόνια, ερχόταν στο Άγιο ‘Όρος, για ανανέωση, εξομολόγηση, προσευχή και λήψη οδηγιών, για την περαιτέρω πορεία του έργου του. Το 1980 προεχειρίσθη σε Πνευματικό και αργότερα Αρχιμανδρίτη, από τον Σεβ. Μητροπολίτη Κεντρώας Αφρικής κ. Τιμόθεο. Ο π. Κοσμάς δεν επεδίωκε τα αξιώματα. Τον ενδιέφερε κυρίως η σωτηρία των ανθρώπων και η στερέωση της Ορθοδοξίας στο Ζαΐρ. Δίδασκε στους Αφρικανούς την ευχή του Ιησού, πού θεωρούσε αποτελεσματικό όπλο, κατά της δαιμονοκρατίας των μάγων της Αφρικής. Θεωρούσε επίσης πρωταρχικό του καθήκον, να μυήσει τούς νεοφώτιστους Αφρικανούς στην Ορθόδοξη Λειτουργική ζωή, με την τέλεση συχνών Ιερών Ακολουθιών και Αγρυπνιών και τη διδασκαλία της βυζαντινής μουσικής κατά το Αγιορείτικο τυπικό, όσο ήταν δυνατόν να μεταφυτευθούν στην Αφρική.

Image not found or type unknown

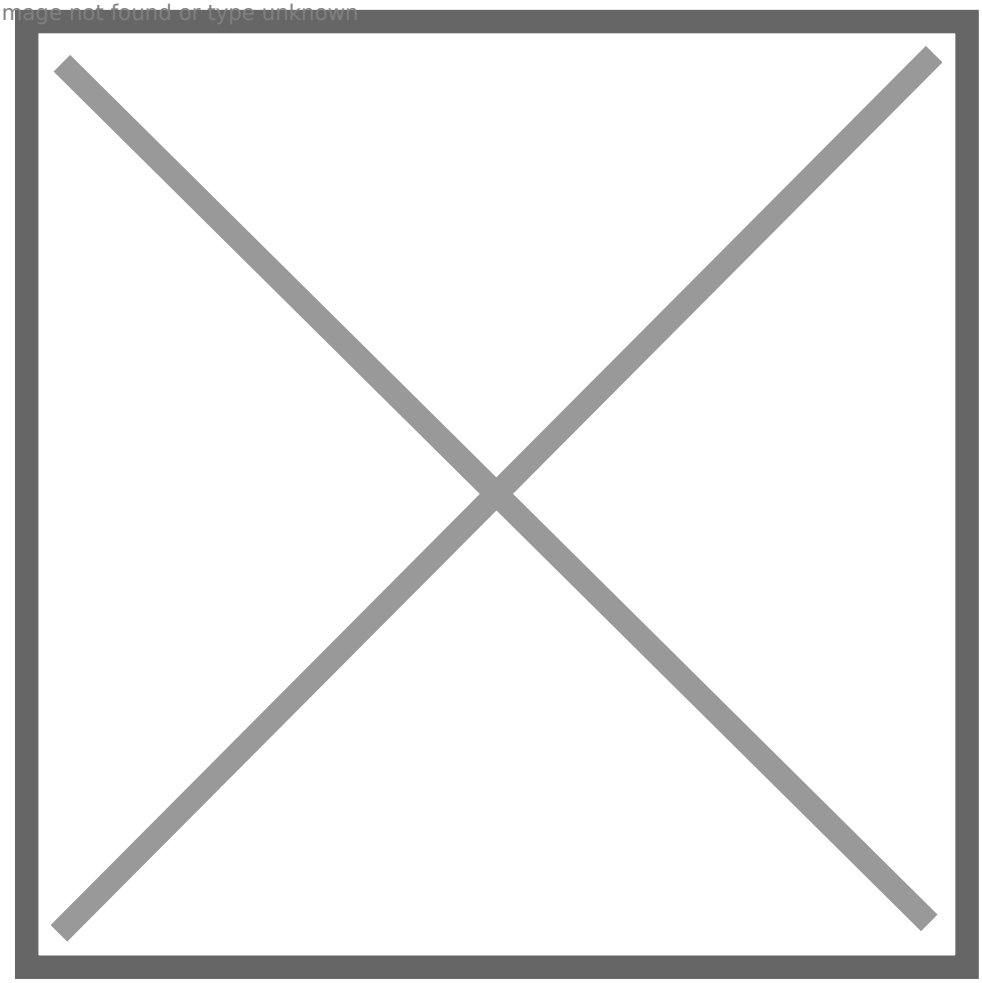

Εικόνα από τη φάρμα της Ιεραποστολής που δημιούργησε ο π. Κοσμάς στο Κολουέζι

Η εκ μέρους του, επίσης, καλή γνώση της γλώσσας Σουαχίλι, των Αφρικανών, τον διευκόλυνε στο έργο του. Ας λεχθεί και τούτο, προς Δόξα Θεού: Διαχειρίστηκε πολλά εκατομμύρια, άλλά πέθανε πτωχός και ακτήμων, ως αληθής μοναχός. Κατά την τελευταία του έλευση στο Άγιο Όρος, συνέγραψε μελέτη, στην οποία εκθέτει τα συμπεράσματα της μέχρι τούδε ιεραποστολικής του πείρας. Πρόκειται για εργασία πρωτότυπη, αυθεντική και πολύ χρήσιμη, για την περαιτέρω πορεία της Ορθοδόξου Ιεραποστολής. Την εργασία αύτή, που έχει τίτλο: “ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ”, θα δημοσιεύσει ο Ι. Σύνδεσμός μας προσεχώς. Επίσης με τη συμπλήρωση 20 χρόνων από την κοίμησή του θα εκδοθεί το προσωπικό ιεραποστολικό του ημερολόγιο. Σε σύναξη της Αδελφότητας της Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, προφητικά είπε, ότι κανείς δεν μπορεί να προσφέρει γνήσιο ιεραποστολικό έργο στην Αφρική, αν δεν αποφασίσει, να αφήσει εκεί τα κόκαλά του εκεί.

[Συνεχίζεται]